
РІК НАВЧАННЯ – 3. СЕМЕСТР – 5, 6

Перелік ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ до підсумкового модульного контролю 1 з дисципліни «Терапевтична стоматологія»

1. Терапевтична стоматологія, як основна стоматологічна дисципліна. Задачі терапевтичної стоматології, взаємозв'язок із загальними клінічними та стоматологічними дисциплінами. Розділи терапевтичної стоматології.
2. Структура стоматологічної поліклініки та її терапевтичного відділення. Оснащення робочого місця лікаря-стоматолога. Етика та деонтологія в стоматології.
3. Обмін речовин в емалі зуба. Проникність емалі. Шляхи надходження речовин до емалі.
4. Мінералізація емалі зуба, механізм, вплив різних факторів, значення слини.
5. Розчинність емалі. Вплив ендогенних та екзогенних факторів. Методи визначення, їх клінічне значення.
6. Демінералізація емалі. Механізм, вплив факторів порожнини рота.
7. Фізіологічна роль слини. Мінералізуюча, захисна та очищувальна функції.
8. Зубний наліт, зубна бляшка. Склад, механізм утворення, вплив на тверді тканини зубів.
9. Поверхневі утворення на зубах (кутикула, пелікула, зубна бляшка). Механізм утворення, структура, функціональне значення
10. Слина як біологічне середовище порожнини рота. Хімічний склад слини, його зміни під впливом ендогенних та екзогенних факторів. Роль слини у розвитку карієсу зубів.
11. Карієс зуба. Визначення поняття. Статистичні показники карієсу зубів. Класифікація карієсу.
12. Хіміко-паразитарна теорія виникнення карієсу, її суть, позитивні сторони, недоліки.
13. Фізико-хімічна теорія виникнення карієсу Д.А.Ентіна, її суть, позитивні сторони, недоліки.
14. Теорії виникнення карієсу зубів І.Г.Лукомського, О.Є.Шарпенака, їх суть, позитивні сторони, недоліки.
15. Сучасні уявлення про розвиток карієсу зубів (праці Є.В.Боровського, В.К.Леонтьєва).
16. Робоча концепція виникнення карієсу А.І.Рибакова.
17. Принципи та схема обстеження стоматологічного хворого. Значення та інформативність суб'єктивного методу обстеження, послідовність його проведення.
18. Основні методи об'єктивного обстеження стоматологічного пацієнта: методика проведення, їх інформативність та значення.
19. Додаткові методи об'єктивного обстеження стоматологічного пацієнта: методика проведення, інтерпретація результатів.
20. Медична документація терапевтичного прийому: правила заповнення. Медична карта стоматологічного хворого (ф.043/О) – медичний, науковий та юридичний документ.
21. Гігієна порожнини рота. Засоби та методи. Значення зубної бляшки в патогенезі карієсу зубів.
22. Визначення гігієнічного індексу за Федоровим-Володкіною, якісна і кількісна характеристика, інтерпретація результатів.
23. Визначення гігієнічного індексу за Green-Vermillion, інтерпретація результатів.

24. Зубні нашарування. Види, склад. Механізм утворення зубного нальоту та зубного каменю. Значення зубної бляшки у виникненні карієсу.
25. Поняття професійного видалення зубних відкладень. Визначення, методи видалення зубних відкладень, засоби та інструменти.
26. Класифікація некаріозних уражень зубів.
27. Флюороз зубів. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування та профілактика.
28. Гіпоплазія зубів. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування та профілактика.
29. Підвищена чутливість (гіперестезія) твердих тканин зубів. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
30. Клиноподібні дефекти. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
31. Некроз твердих тканин зубів. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
32. Ерозія емалі. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
33. Стирання твердих тканин зубів. Причини, розвиток, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, профілактика та лікування.
34. Карієс зуба. Розповсюдженість та інтенсивність карієсу. Вплив факторів зовнішнього середовища на розповсюдженість карієсу.
35. Значення мікроорганізмів у розвитку карієсу зубів.
36. Мікроорганізми порожнини рота в нормі, зміни їх складу під впливом зовнішніх та внутрішніх факторів.
37. Початковий карієс. Клініка, патологічна анатомія, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
38. Поверхневий карієс. Клініка, патологічна анатомія, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
39. Середній карієс. Клініка, патологічна анатомія, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
40. Хронічний глибокий карієс. Клініка, патологічна анатомія, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
41. Гострий глибокий карієс. Клініка, патологічна анатомія, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
42. Ремінералізуюча терапія початкового карієсу. Види, механізм дії, показання, методика лікування. Фізичні методи лікування.
43. Ремінералізуюча терапія карієсу. Застосування препаратів фтору, механізм дії, види препаратів, методика лікування.
44. Помилки та ускладнення при препаруванні каріозних порожнин. Методи запобігання.
45. Помилки та ускладнення при діагностиці та лікуванні карієсу.
46. Лікування карієсу: пломбування цинк-фосфатними, сілікатними та силіко-фосфатними цементами. Фізико-механічні властивості, показання до застосування, техніка пломбування.
47. Лікування карієсу: пломбування цинк-евгенольними цементами. Склад, властивості, показання до застосування.
48. Лікування карієсу: пломбування амальгамою. Фізичні властивості, показання до застосування, методика пломбування.
49. Лікування карієсу: пломбування склоіономерними цементами, склад, показання до застосування, техніка пломбування.
50. Лікування карієсу: пломбування композиційними пломбувальними матеріалами. Класифікація, особливості будови, властивості, показання до застосування.
51. Лікування карієсу: пломбування композиційними матеріалами світлової полімеризації. Склад, фізико-механічні властивості, методика пломбування.
52. Кислотне протравлювання емалі і дентину. Показання, види, кондиціонери, методика тотального протравлювання.

53. Адгезивні системи композиційних матеріалів. Основні види, методика застосування адгезивних систем четвертого покоління.
54. Адгезивні системи композиційних матеріалів. Основні види, методика застосування адгезивних систем п'ятого покоління.
55. Адгезивні системи композиційних матеріалів. Основні види, методика застосування адгезивних систем шостого-сьомого покоління.
56. Механізм і методика утворення гібридної зони дентину, значення при пломбуванні композиційними матеріалами.
57. Помилки та ускладнення при пломбуванні різними пломбувальними матеріалами (цементи, амальгама).
58. Помилки та ускладнення при роботі з композиційними методами хімічної полімеризації.
59. Помилки та ускладнення при роботі з композиційними матеріалами світлової полімеризації.
60. Контактний пункт, визначення, функціональне значення, показання до відновлення, техніка відновлення.
61. Сендвіч-техніка при лікуванні карієсу. Види, суть, методика проведення.
62. Дисколорити зубів та методи їх усунення.
63. Профілактика карієсу. Засоби профілактики. Організація профілактики карієсу зубів вагітних, призовників, робітників окремих виробництв.
64. Пульпа зуба. Вікові особливості та функції.
65. Пульпа зуба. Гістологічна будова, інервація, кровопостачання.
66. Класифікація пульпітів. Загальна симптоматика пульпіту.
67. Етіологія, патогенез гострого та хронічного пульпіту.
68. Гіперемія пульпи. Клініка, патологічна анатомія, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
69. Гострий обмежений пульпіт. Клініка, патологічна анатомія, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
70. Гострий дифузний пульпіт. Клініка, патологічна анатомія, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
71. Гострий гнійний пульпіт. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
72. Гострий травматичний пульпіт. Клініка, патологічна анатомія, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
73. Хронічний фіброзний пульпіт. Клініка, патологічна анатомія, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
74. Хронічний гіпертрофічний пульпіт. Клініка, патологічна анатомія, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
75. Хронічний гангренозний пульпіт. Клініка, патологічна анатомія, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
76. Хронічний конкрементозний пульпіт. Клініка, патологічна анатомія, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
77. Загострений хронічний пульпіт. Клініка, патологічна анатомія, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
78. Пульпіт, ускладнений фокальним періодонтитом. Клініка, патологічна анатомія, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
79. Диференціальна діагностика хронічних форм пульпітів.
80. Консервативний (біологічний) метод лікування пульпіту: суть, обґрунтування, показання, групи медикаментозних препаратів, механізм дії, етапи лікування.
81. Метод вітальної ампутації пульпи. Суть, обґрунтування, показання, етапи лікування.
82. Вітальний екстирпаційний метод лікування пульпіту: показання, етапи проведення, ускладнення та їх профілактика.
83. Девітальний метод лікування пульпіту. Суть, механізм дії девіталізуючих паст, показання, етапи лікування.
84. Ендодонтичні інструменти для проходження, розширення та формування корневих каналів. Принципи застосування при лікуванні пульпітів.

85. Інструментальна обробка кореневих каналів. Основні техніки та їх модифікації при лікуванні пульпітів .
86. Медикаментозна обробка кореневих каналів при лікуванні пульпітів: групи медикаментів, механізм дії, показання до застосування.
87. Матеріали для пломбування кореневих каналів при лікуванні пульпітів, вимоги до них.
88. Філери та сілери, види, властивості, показання до застосування.
89. Гутаперча. Властивості, види, показання до застосування. Методика пломбування методом центрального штифта.
90. Пломбування кореневих каналів способом латеральної конденсації гутаперчі.
91. Пломбування кореневих каналів способом вертикальної конденсації гутаперчі.
92. Помилки та ускладнення при інструментальній обробці кореневих каналів при лікуванні пульпітів
93. Помилки та ускладнення при лікуванні пульпіту біологічним методом, причини розвитку, клініка та їх запобігання.
94. Помилки та ускладнення при лікуванні пульпіту вітальним методом, причини розвитку, клініка та їх запобігання.
95. Помилки та ускладнення при лікуванні пульпіту девітальним методом, причини розвитку, клініка та їх запобігання.
96. Періодонт. Гістологічна будова, функції.
97. Періодонт. Вікові особливості будови та функції періодонту.
98. Етіологія, патогенез гострого верхівкового періодонтиту.
99. Етіологія, патогенез хронічного верхівкового періодонтиту.
100. Гострий серозний верхівковий періодонтит. Клініка, патологічна анатомія, діагностика, диференційна діагностика.
101. Гострий гнійний верхівковий періодонтит. Клініка, патологічна анатомія, діагностика, диференційна діагностика.
102. Лікування гострого серозного верхівкового періодонтиту.
103. Лікування гострого гнійного верхівкового періодонтиту.
104. Хронічний фіброзний періодонтит. Клініка, патологічна анатомія, діагностика, диференційна діагностика.
105. Хронічний гранулюючий періодонтит. Клініка, патологічна анатомія, діагностика, диференційна діагностика.
106. Хронічний грануломатозний періодонтит. Клініка, патологічна анатомія, діагностика, диференційна діагностика.
107. Загострений хронічний періодонтит. Клініка, діагностика, диференційна діагностика.
108. Диференційна діагностика хронічних форм періодонтитів.
109. Лікування хронічного фіброзного верхівкового періодонтиту.
110. Лікування хронічного гранулюючого верхівкового періодонтиту.
111. Лікування хронічного грануломатозного верхівкового періодонтиту.
112. Лікування хронічного загостреного хронічного верхівкового періодонтиту.
113. Медикаментозна обробка кореневих каналів при лікуванні періодонтитів: групи медикаментів, механізм дії, показання до застосування.
114. Застосування протеолітичних ферментів для лікування гострого та загостреного хронічного періодонтиту.
115. Застосування сорбентів при лікуванні періодонтиту.
116. Ендодонтичні інструменти для проходження, розширення та формування кореневих каналів. Принципи застосування при лікуванні періодонтитів.
117. Інструментальна обробка кореневих каналів. Основні техніки та їх модифікації при лікуванні періодонтитів.
118. Матеріали для пломбування кореневих каналів при лікуванні періодонтитів, вимоги до них.
119. Фізичні методи лікування періодонтиту. Види, показання, механізм дії електрофорезу, методика використання.

120. Застосування електричних струмів високої частоти (УВЧ, СВЧ) при лікуванні періодонтиту. Види, показання, методика проведення.
121. Пломбування кореневих каналів гутаперчею. Властивості, види, показання до застосування. Методика пломбування.
122. Пломбування кореневих каналів термафілом.
123. Помилки та ускладнення при лікуванні періодонтиту. Причини виникнення, методи усунення та запобігання.
124. Помилки та ускладнення при інструментальній обробці кореневих каналів.
125. Ускладнення гострого та хронічного періодонтиту. Причини розвитку, їх усунення та профілактика.

Перелік ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК
до підсумкового модульного контролю 1
з дисципліни «Терапевтична стоматологія»

1. Вміти визначати кислотостійкість емалі зубів (ТЕР, CRT-тест, КВШРЕ).
2. Вміти проводити діагностику карієсу та некаріозних уражень за допомогою барвників.
3. Володіти технікою проведення електроодонтодіагностики.
4. Володіти технікою проведення покриття зубів лікувальними та профілактичними лаками, гелями.
5. Вміти проводити препарування каріозних порожнин I класу в постійних зубах з урахуванням виду пломбувального матеріалу.
6. Вміти проводити препарування каріозних порожнин II класу в постійних зубах з урахуванням виду пломбувального матеріалу.
7. Вміти проводити препарування каріозних порожнин III класу в постійних зубах з урахуванням виду пломбувального матеріалу.
8. Вміти проводити препарування каріозних порожнин IV класу в постійних зубах з урахуванням виду пломбувального матеріалу.
9. Вміти проводити препарування каріозних порожнин V класу в постійних зубах з урахуванням виду пломбувального матеріалу.
10. Володіти технікою травлення емалі та дентину під композиційні матеріали.
11. Володіти технікою нанесення адгезивних систем для дентину та емалі.
12. Володіти сендвіч технікою пломбування каріозних порожнин.
13. Володіти технікою внесення прокладок з гідроокискальційвмісних паст (накладання одонтотропних паст).
14. Вміти проводити накладання та видалення тимчасових пломб при лікуванні карієсу.
15. Володіти технікою пломбування каріозних порожнин постійних зубів I класу різними пломбувальними матеріалами.
16. Володіти технікою пломбування каріозних порожнин II класу з відновленням контактного пункту в постійних зубах різними пломбувальними матеріалами.
17. Володіти технікою пломбування каріозних порожнин III класу з відновленням контактного пункту в постійних зубах різними пломбувальними матеріалами.
18. Володіти технікою пломбування каріозних порожнин IV класу в постійних зубах з відновленням ріжучого краю різними пломбувальними матеріалами.
19. Володіти технікою пломбування каріозних порожнин V класу в постійних зубах різними пломбувальними матеріалами.
20. Вміти проводити шліфовку та поліровку пломб з усіх видів пломбувальних матеріалів.
21. Володіти технікою внесення прокладок з гідроокискальційвмісних паст (накладання одонтотропних паст).
22. Вміти проводити накладання та видалення тимчасових пломб та герметичних пов'язок при лікуванні карієсу, пульпіту та періодонтиту.
23. Володіти технікою проведення ампутації пульпи постійних зубів.
24. Володіти технікою проведення екстирпації пульпи постійних зубів.
25. Володіти технікою механічної обробки кореневих каналів в постійних зубах.

26. Володіти технікою медикаментозної обробки кореневих каналів в постійних зубах.
27. Володіти технікою проведення інтрадентального електрофорезу.
28. Володіти технікою пломбування кореневих каналів цементами.
29. Володіти технікою пломбування кореневих каналів пастами в постійних зубах.
30. Володіти технікою пломбування кореневих каналів гутаперчею в постійних зубах.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА
до підсумкового модульного контролю 1
з дисципліни «Терапевтична стоматологія»

А. ОСНОВНА:

1. Борисенко А.В. Стоматологічні захворювання: терапевтична стоматологія: підручник / А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко, Л.В. Линовицька та ін.; за ред. А.В. Борисенка. - К.: ВСВ «Медицина», 2017. – 664 с.
2. Данилевский Н.Ф. Терапевтическая стоматология: учебник: в 4 т. – Т.2. Кариес. Пульпит. Периодонтит. Ротовой сепсис./ Н.Ф. Данилевский, А.В. Борисенко, Л.Ф. Сидельникова, А.Ф. Несин, И.Г. Дикова - К.: Медицина, 2013. – 576 с.

Б. ДОДАТКОВА:

1. Борисенко А.В. Композиционные пломбировочные и облицовочные материалы в стоматологии. / А.В. Борисенко, В.П. Неспрядько. – К.: ВСИ «Медицина», 2015. - 320 с.
2. Волкова Е.А. Терапевтическая стоматология. Болезни зубов. Учебник в 3-х частях. Часть 1 / Под ред. Е.А. Волкова, О.О. Янушевича. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 168 с.
3. Естетична стоматологія. Щорічник (гр. авторів). – Л.: Гал-Дент, 2014.
4. Магне П. Адгезивные керамические реставрации передних зубов / П. Магне, Ю. Бельсер; Пер. с англ. Н. И. Шаймиевой. - М.: МЕДпресс-информ, 2015. - 408 с.
5. Максимовский Ю.М. Терапевтическая стоматология. Кариесология и заболевания твердых тканей зубов. Эндодонтия. Руководство к практическим занятиям / Ю.М. Максимовский, А.В. Митронин. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 480 с.
6. Манаута Й. Слои. Атлас послойных композитных реставраций. / Й. Манаута, А. Салат. - М.: Азбука, 2014. – 444 с.
7. Мангани Ф. Руководство по адгезивной стоматологии. Ключевые аспекты успешной реставрации зубов. / Ф. Мангани, А. Путињяно, А. Черутти.- М.: Квинтэссенция, 2012. – 417 с.
8. Николаев А. Практическая терапевтическая стоматология / Николаев А., Цепов Л.- М.: Медпресс-информ, 2016.- 928 с.
9. Пихур О.Л. Диагностика и лечение клиновидных дефектов зубов. Учебное пособие / О.Л. Пихур, А.К. Иорданишвили, Д.А. Черный. - С.-П.: Человек, 2016. - 64 с.
10. Севбитов А.В. Стоматология: введение в кариесологию и пародонтологию. Учебное пособие / Под ред. А.В. Севбитова. - М.: Феникс, 2015. - 106 с.
11. Терри Д. Эстетическая и реставрационная стоматология. Выбор материалов и методов. / Дуглас Терри, Вилли Геллер. – М.: Азбука, 2013. – 752 с.
12. Трезубов В.Н., Клиническая стоматология. Учебник / В.Н. Трезубов, С.Д.Арутюнов. - М.: Практическая медицина, 2015. - 787 с.
13. Трутень В.П. Рентгеноанатомия и рентгенодиагностика в стоматологии. Учебное пособие / В.П. Трутень. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2017. - 216 с.
14. Успенская О.А. Галитоз. Учебное пособие / О.А. Успенская, Н.В. Тиунова. - Н.-Н.: ИздательНижегородская государственная медицинская академия (НижГМА), 2016. - 72 с.
15. Фищев С.Б. Кариес зубов. Учебное пособие для студентов стоматологических факультетов медицинских вузов / С.Б. Фищев, А.Г. Климов, А.В. Севастьянов и др. - С.-П.: ИздательСпецЛит, 2016. - 47 с.
16. Янушевич О.О. Терапевтическая стоматология. Учебник / О.О. Янушевич, Ю.М. Максимовский, Л.Н. Максимовская, Л.Ю. Орехова. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 760 с.

17. Borysenko A.V. Dental caries. Pulpitis. Apical periodontitis. Oral sepsis / Edited by A.V.Borysenko: L.F. Sidelnikova, O.F.Nesun, Zh.I.Rakhniy, I.G.Dikova, Yu.G.Kolenko, L.V.Lynovytska etc.. - O.: Astro, 2015. - 314p.
18. Fejerskov O., Kidd E.M. Dental caries. / O. Fejerskov, E.M. Kidd. - Oxford University Press; 2016. - 208 p.
19. Kidd E. Essential of Dental Caries. / E. Kidd, O. Fejerskov. - Oxford University Press, 2016. - 208 p.
20. Magne P. Bonded Porcelain Restorations in the Anterior Dentition: A Biomimetic Approach / Pascal Magne, Urs Besler. - Quintessence Publishing Co,Inc; 2013. - 406 p.
21. Manauta J. Layers: An Atlas of Composite Resin Stratification, 1 edition / Jordi Manauta. - Quintessence Publishing Co,Inc; 2013. - 444 p.
22. Ming-yu Li Contemporary Approach to Dental caries / Li Ming-yu. – Rijeka; 2012. – 478 p.
23. Summitt J. Fundamentals of Operative Dentistry: A Contemporary Approach, 4 edition / James Summitt. - Quintessence Publishing Co,Inc, 2013. - 600 p.
24. Pitts N. Detection, Assessment, Diagnosis and Monitoring of Caries. / Nigel Pitts. - Karger, 2016.-376 p.
25. Terry D. Esthetic and Restorative Dentistry: Material Selection & Technique, 2 edition / Douglas A. Terry Willi Geller. - Quintessence Publishing Co,Inc, 2013. - 752 p.
26. Бердженхолц Г. Эндодонтология. / Под. редакцией: Гуннар Бердженхолц. Перевод с англ. под науч. ред. С.А. Кутяева. - М.: Таркомм, 2013. - 408 с.
27. Волкова Е.А. Терапевтическая стоматология. Болезни зубов. Учебник в 3-х частях. Часть 1 / Под ред. Е.А. Волкова, О.О. Янушевича. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 168 с.
28. Гутман Дж.Л. Решение проблем в эндодонтии. Профилактика, диагностика и лечение / Дж.Л. Гутман, Т.С. Думша, П. Э. Ловдэл; Пер.с англ.. - М.: МЕДпресс-информ, 2014. - 592 с.
29. Жаров М. ЭндоПрактика. Восстановление зубов после эндодонтического лечения / Мацей Жаров, Камило Д'арканжело и др. – Л.: ГалДент, 2014. - 336 с.
30. Ламли Ф. Практическая клиническая эндодонтия. /Ф. Ламли, Н. Адамс, Ф. Томсон. - М.: МЕДпресс-информ,2012.-129с.
31. Лукиных Л.М. Апикальный периодонтит. Учебное пособие / Л.М. Лукиных, Л.И. Егорова, М.Л. Жданова, Н.В. Тиунова. - Н.-Н.: Нижегородская государственная медицинская академия (НижГМА), 2016. - 174 с
32. Николаев А. Практическая терапевтическая стоматология / Николаев А., Цепов Л.- М.: Медпресс-информ, 2016.- 928 с.
33. Рикуччи Д. Эндодонтология. Клинико-биологические аспекты / Доменико Рикуччи, Жозе Сикейра. – М.: Азбука, 2015. - 415с.
34. Севбитов А.В. Стоматология: введение в эндодонтию. Учебное пособие / Под ред. А.В. Севбитова. - М.: Феникс, 2015. - 141 с.
35. Соломонов М. О перелечивании. Академический монолог. / Михаил Соломонов. – Екатеринбург, 2014.
36. Трезубов В.Н., Клиническая стоматология. Учебник / В.Н. Трезубов, С.Д.Арутюнов. - М.: Практическая медицина, 2015. - 787 с.
37. Трутень В.П. Рентгеноанатомия и рентгенодиагностика в стоматологии. Учебное пособие / В.П. Трутень. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2017. - 216 с.
38. Цуоло М. Повторное эндодонтическое лечение / Мариу Луис Цуоло и соавт. – М.: Азбука, 2016г. - 314с.
39. Шаклак О.В. Современные методы диагностики верхушечного периодонтита / О.В. Шалак, Н.К. Артюшенко. - С.-П.: Человек, 2016. - 28 с.
40. Янушевич О.О. Терапевтическая стоматология. Учебник / О.О. Янушевич, Ю.М. Максимовский, Л.Н. Максимовская, Л.Ю. Орехова. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 760 с.
41. Borysenko A.V. Dental caries. Pulpitis. Apical periodontitis. Oral sepsis / Edited by A.V.Borysenko: L.F. Sidelnikova, O.F.Nesun, Zh.I.Rakhniy, I.G.Dikova, Yu.G.Kolenko, L.V.Lynovytska etc.. - O.: Astro, 2015. - 314p.
42. Borysenko A.V. Operative Dentistry Endodontics in 2 volumes. volume 1. – K.: AUS Medicine Publishing, 2016. – 384 p.

43. Cohenca N. Disinfection of Root Canal Systems: The Treatment of Apical Periodontitis / Cohenca Nestor. - Wiley-Blackwell, 2014. - 376 p.
44. Hargreaves K. Cohen's Pathways of the Pulp, 11th Edition / Kenneth M. Hargreaves. - Elsevier Canada; 2015. - 928 p.
45. Summitt J. Fundamentals of Operative Dentistry: A Contemporary Approach, 4 edition / James Summitt. - Quintessence Publishing Co, Inc, 2013. - 600 p.
46. Torabinejad M. Endodontics: Principles and Practice, 5 edition / Mahmoud Torabinejad, Ashraf Fouad. - Elsevier Canada, 2014. - 496 p.

Електронні джерела:

1. <http://tst-nmu.org.ua>
2. <http://www.mednovosti.by/journal.aspx?article=360>
3. <http://www.nature.com/bdj/journal/v213/n9/abs/sj.bdj.2012.1007.html?foxtrotcallback=true>
4. https://www.ncbi.nlm.nih.gov/labs/journals/pract-periodontics-aesthet-dent/?issue=9002247_000012_000008
5. http://www.quintpub.com/journals/ejed/journal_contents.php?journal_name=EJED&current=1#.WcqsZdSLSt8
6. [http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/\(ISSN\)1708-8240](http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/(ISSN)1708-8240)
7. <http://www.scadent.org/node/9>
8. <http://eurendodj.com/eng/sayfalar/97/Aims-and-Scope>
9. [http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/\(ISSN\)1365-2591](http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/(ISSN)1365-2591)
10. <http://www.mednovosti.by/journal.aspx?article=360>
11. [http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/\(ISSN\)1747-4477](http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/(ISSN)1747-4477)
12. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3881297/>
13. <http://journals.sbm.u.ac.ir/iej>
14. <http://www.jendodon.com/>
15. https://www.researchgate.net/publication/259722825_Pathogenesis_of_Apical_Periodontitis_a_Literature_Review

РІК НАВЧАННЯ – 4. СЕМЕСТР – 7, 8

Перелік ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ до підсумкового модульного контролю 3 з дисципліни «Терапевтична стоматологія»

1. Значення наукових праць професорів І.О. Новіка, М.Ф.Данилевського та їх учнів у розвитку сучасної пародонтології.
2. Топографо-анатомічна та морфологічна будова тканин пародонта.
3. Ясенна рідина. Механізм утворення, склад, функціональне значення.
4. Систематика та номенклатура захворювань пародонта (М.Ф.Данилевський, 1994; МКХ-10). Позитивні якості та недоліки.
5. Роль нервово-трофічних змін, порушень обміну речовин в патогенезі генералізованого пародонтиту.
6. Значення порушень стану судин та мікроциркуляції в патогенезі захворювань тканин пародонта.
7. Роль дефіциту вітамінів А, С, Е у патогенезі захворювань пародонта.
8. Місцеві подразники тканин пародонта, методи їх виявлення.
9. Гігієнічні індекси - Федорова-Володкіної, Green-Vermillion (ОHI-S). Методика визначення, інтерпретація.
10. Значення мікрофлори у розвитку захворювань пародонта.
11. Катаральний гінгівіт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
12. Гострий виразковий гінгівіт. Етіологія, патогенез, патологічна анатомія, диференціальна

діагностика, лікування.

13. Хронічний виразковий гінгівіт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.

14. Принципи загального лікування при виразковому гінгівіті.

15. Гіпертрофічний гінгівіт. Гранулююча форма. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.

16. Гіпертрофічний гінгівіт. Фібозна форма. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.

17. Локалізований пародонтит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.

18. Клініко-рентгенологічні методи діагностики хвороб пародонта.

19. Рентгенологічні ознаки, що характеризують ураження тканин пародонта.

20. Лабораторні методи діагностики захворювань пародонта.

21. Генералізований пародонтит хронічного перебігу. Клініко-лабораторні та рентгенологічні показники.

22. Генералізований пародонтит загостреного перебігу. Клініко-лабораторні та рентгенологічні показники.

23. Основні принципи та план лікування хворого на генералізований пародонтит.

24. Місцеві подразники тканин пародонта при генералізованому пародонтиті та методи їх усунення.

25. Зубний наліт, зубна бляшка (біоплівка). Механізм утворення, структура, вплив на тканини пародонта.

26. Пародонтальна кишень, механізм утворення. Методи лікування (медикаментозні, хірургічні: кюретаж, його види).

27. Місцева медикаментозна терапія хворого на генералізований пародонтит хронічного перебігу.

28. Місцева медикаментозна терапія хворого на генералізований пародонтит загостреного перебігу.

29. Протизапальна терапія симптоматичного гінгівіту в комплексному лікуванні генералізованого пародонтиту.

30. Масаж при лікуванні хвороб пародонта. Види, механізм дії, показання, методика застосування.

31. Гідротерапія при лікуванні захворювань пародонта. Види. Гідромасаж: показання та методика проведення.

32. Застосування електрофорезу у комплексному лікуванні захворювань пародонта.

33. Загальне лікування хворого з захворюванням пародонта.

34. Методи визначення травматичної оклюзії. Вибіркове пришліфування.

35. Тимчасове шинування. Показання, види шин, методика застосування армованих шин.

36. Методи усунення пародонтальних кишень.

37. Хірургічні методи лікування хворого на генералізований пародонтит. Вакуум-кюретаж, показання, методика проведення.

38. Кюретаж пародонтальних кишень. Показання та методика проведення відкритого кюретажу.

39. Гінгівотомія. Показання та методика проведення.

40. Гінгівектомія. Види. Показання, методика проведення.

41. Клаптеві операції. Сутність методу. Показання. Протипоказання. Етапи проведення (метод Цешинського-Відмана-Неймана).

42. Помилки та ускладнення при лікуванні хворого на генералізований пародонтит.

43. Пародонтоз. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.

44. Диференціальна діагностика гінгівіту, пародонтиту, пародонтозу.

45. Гістіоцитоз Х: хвороба Леттерера-Зіве, Генда-Шюлера-Крісчена, еозинофільна гранульома. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, принципи лікування.

46. Синдром Папіліон-Лефевра. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

47. Ураження пародонта в разі імунодефіцитних станів (СНІД, агресивний пародонтит).
48. Профілактика захворювань пародонта. Професійна гігієна порожнини рота.
49. Індивідуальна профілактика захворювань пародонта. Вибір засобів.
50. Диспансеризація хворих із захворюваннями пародонта.

**Перелік ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК
до підсумкового модульного контролю 3
з дисципліни «Терапевтична стоматологія»**

1. Вміти проводити активний цілеспрямований збір анамнезу у пацієнтів із захворюваннями пародонта.
2. Вміти проводити огляд пацієнтів із захворюваннями пародонта.
3. Вміти використовувати барвники для діагностики захворювань пародонта.
4. Вміти проводити індексну оцінку стану пародонта: індекс гігієни за Федоровим-Володкіною, індекс за Грін-Вермільйон (ОHI-S).
5. Вміти проводити та трактувати пробу Шиллера-Писарева, визначати індекс гінгівіту - РМА, індекс гінгівіту - ІГ, пародонтальний індекс - ІІІ, пародонтальний індекс СРІТN, індекс кровоточивості - SBI.
6. Вміти визначати глибину пародонтальних кишень та їх вміст.
7. Вміти визначати ступінь рухомості зубів.
8. Вміти призначати та оцінювати лабораторні методи дослідження: цитологічний метод, еміграцію лейкоцитів в порожнину рота за Ясиновським, РАМ.
9. Вміти визначати норму і патологію кісткової тканини при рентгенологічному дослідженні: рентгенографія альвеолярного відростка, панорамна рентгенографія, ортопантомографія, ехоостеометрія.
10. Вміти проводити диференційну діагностику хвороб пародонта.
11. Вміти визначати травматичну оклюзію та виконувати вибіркоче пришліфування зубів.
12. Володіти технікою накладання тимчасових шин при захворюваннях пародонта.
13. Володіти технікою накладання постійних шин при захворюваннях пародонта.
14. Володіти технікою видалення зубних нашарувань за допомогою ручних інструментів.
15. Володіти технікою видалення зубних нашарувань електромеханічними інструментами (звуковими та ультразвуковими).
16. Володіти технікою проведення покриття зубів лікувальними та профілактичними лаками, гелями.
17. Вміти проводити медикаментозну обробку уражених ділянок тканин пародонта (зрошення, аплікації, інстиляції).
18. Вміти проводити приготування та накладання пов'язок, що тверднуть.
19. Вміти проводити приготування та накладання пов'язок, що не тверднуть.
20. Вміти призначати загальне лікування при захворюваннях пародонта.
21. Вміти проводити кюретаж пародонтальних кишень (закритий, вакуум-кюретаж, відкритий).
22. Вміти призначати фізіотерапевтичне лікування захворювань пародонта.
23. Вміти призначати індивідуальну гігієну порожнини рота при різних захворюваннях пародонта.

**РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА
до підсумкового модульного контролю 3
з дисципліни «Терапевтична стоматологія»**

А. ОСНОВНА:

1. Борисенко А.В. Терапевтическая стоматология. Заболевания пародонта Т.3. – Учебник. / Н.Ф. Данилевский, А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко, Л.Ф. Сидельникова, А.Ф. Несин, Ж.И. Рахний. – К.: Медицина, 2012. – 616 с.

2. Борисенко А.В. Заболевания пародонта: учеб. пособие (Секреты терапевтической стоматологии). К.: ВСИ «Медицина», 2013. – 456 с.
3. Борисенко А.В. Стоматологічні захворювання: терапевтична стоматологія: Підручник для мед. ВНЗ I—III р.а. / А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко, Л.В. Линовичка. – К.: ВСИ «Медицина», 2017. – 664 с.

Б. ДОДАТКОВА:

1. Абдурахманов А.И. Профилактика воспалительных заболеваний пародонта. Учебное пособие / А. И. Абдурахманов. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015. - 80 с.
2. Барер Г.М. Терапевтическая стоматология. Учебник в 3-х частях. Часть 2. Болезни пародонта / Под ред. Г.М. Барера. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015. - 224 с.
3. Барон А. Регенеративные технологии в стоматологии. Научно-практическое руководство / А. Барон, У. Нанмарк; Пер. с англ.; Под ред. С.Д. Арутюнова. - М.: Практическая медицина, 2015. - 184 с.
4. Боттичелли А.Т. Перенимая опыт. Руководство по профессиональной гигиене полости рта: книга / Антонелла Тани Боттичелли. – М.: Азбука, 2013. – 319 с.
5. Вольф Г.Ф. Пародонтология / Г.Ф. Вольф, Э.М. Ратейцхак, К. Ратейцхак; Пер. с нем.; Под ред. Г.М. Барера. - М.: МЕДпресс-информ, 2014. - 548 с.
6. Вольф Герберт Ф., Хэссел Томас М. Пародонтология. Гигиенические аспекты: наглядное пособие для стоматологов-гигиенистов и пародонтологов / Герберт Ф. Вольф, Томас М. Хэссел. – М.: Медпресс-информ, 2014. – 360 с.
7. Гайворонский И.В. Функционально-клиническая анатомия зубочелюстной системы. Учебное пособие / И.В. Гайворонский, М.Г. Гайворонская. - С.-П.: СпецЛит, 2016. - 128 с.
8. Данилевський М.Ф. Терапевтична стоматологія: Підручник: В 4 т. – Т.3 Захворювання пародонта / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, А.М. Політун [та ін.]. – К.: Медицина, 2008. – 614 с.
9. Джиано Р. Диагностика и лечение заболеваний пародонта: книга / Джиано Риччи. – М.: Азбука, 2015. – 739 с.
10. Дмитриева Л.А. Пародонтология. Национальное руководство: руководство по пародонтологии / Л.А. Дмитриева. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2014 г. – 704 с.
11. Зуккелли Дж. Пластическая хирургия мягких тканей полости рта: наглядное пособие / Джованни Зуккелли. – М.: Азбука, 2014 г. – 816 с.
12. Жулев Е.Н. Лечение заболеваний пародонта / Е.Н. Жулев, Н.В. Круглова, А.В. Кочубейник. - Н.-Н.: Издатель Нижегородская государственная медицинская академия (НижГМА), 2016. - 162 с.
13. Коэн Э.С. Атлас косметической и реконструктивной хирургии пародонта. / Коэн Эдвард. Издание 3-е, цветное. – М.: Практическая медицина, 2011 г. – 512 с.
14. Коэн М. Междисциплинарное планирование стоматологического лечения. Принципы, цели, практическое применение. Иллюстрированные лекции / Майкл Коэн. – М.: Азбука, 2012 г. – 329 с.
15. Мельничук Г.М. Гінгівіт, пародонтит, пародонтоз: особливості лікування: навч. посіб. / Г.М. Мельничук, М.М. Рожко. – І.-Ф., 2011. – 328 с.
16. Наоши Сато. Хирургия пародонта. Клинический атлас: Наглядное пособие / Наоши Сато. – М.: Азбука, 2010 г. – 448 с.
17. Николаев А.И. Практическая терапевтическая стоматология: учеб. пособие / А.И. Николаев, Л.М. Цепов. – 9-е изд. – М.: МЕДпресс-информ, 2013. – 928 с.
18. Петруска М., Петруски Я. Пародонтально-имплантологическая пластическая хирургия. Второе издание / Петруска Малгожата, Петруски Ян. – Л.: ГалДент, 2015 г. – 282 с
19. Потапчук А.М., Добра П.П. та співав. Сучасна фізіотерапія та діагностика у стоматології – Навчальний посібник.- ФОП Бреза А.Е. – 2012.- 449 с.
20. Саадун А. Эстетика мягких тканей в области зубов и имплантатов: книга / Андре Саадун. – Л.: ГалДент, 2013 г. – 179 с.

21. Севбитов А.В. Стоматология: введение в кариеологию и пародонтологию. Учебное пособие / Под ред. А.В. Севбитова. - М.: Феникс, 2015. - 106 с.
22. Скулеан А. Регенерация пародонта: учебник / Антон Скулеан. – М.: Азбука, 2012 г. – 290 с.
23. Цур О., Хюрцелер М. Пластическая и эстетическая хирургия в пародонтологии и имплантологии: книга / Отто Цур, Марк Хюрцелер. – М.: Азбука, 2014 г. – 847 с.
24. Уингроув С.С. Профессиональная гигиена в области имплантатов и лечение периимплантитов. Клиническое руководство / С.С Уингроув; Пер. с англ.; Под ред. С.А. Кутяева. - М.: Таркомм, 2014. - 216 с.
25. Фунато А. 4D имплантологическое лечение: эстетические аспекты работы с мягкими тканями / Акияши Фунато, Томохиро Ишикава – Л.: ГалДент, 2015. – 206 с.
26. Шварц Ф. Периимплантиты: этиология, диагностика и лечение. / Франк Шварц, Юрген Бекер. – Л.: ГалДент, 2014. – 272 с.
27. Янушевич О.О. Болезни пародонта. Лечение: учебное пособие / О.О. Янушевич. – М.: Практическая медицина, 2014. - 180 с.
28. Darby M. Dental Hygiene: Theory and Practice, 4th Edition / Michele Leonardi Darby. - Elsevier Canada, 2015. - 1192 p.
29. Eaton K. Practical Periodontics 1st Edition Editors / Ken Eaton, Philip Ower. - Churchill Livingstone, 2015. – 376 p.
30. Gehrig J. Foundations of Periodontics for the Dental Hygienist, 4 edition / Jill S. Gehrig, Donald E. Willmann. - Wolters Kluwer, 2015. - 752 p.
31. Hatrick C. Dental Materials: Clinical Applications for Dental Assistants and Dental Hygienists, 3 edition / Carol Dixon Hatrick, W. Stephan Eakle. - Elsevier Canada; 2015. - 384 p.
32. Lang N., Lindhe J. Parodontologia clinica e implantologia orale / Niclaus P. Lang Jan Lindhe - Edi. Ermes, 2016, 1496 p.
33. Mueller H.-P. Periodontology The Essential 2th Edition / Hans-Peter Mueller, Thieme, 2015, - 272 p.
34. Newman M.G. Carranza's Clinical Periodontology, 12th Edition / Michael G. Newman, Henry Takei, Perry R. Klokkevold, Fermin, A. Carranza, Dr. ODONT, 2015. - 904 p.
35. Nagel R. Cure Gum Disease Naturally: Heal and Prevent Periodontal Disease and Gingivitis with Whole Foods. / Ramiel Nagel, Alvin Danenberg. - Golden Child Publishing, 2015. – 242 p.
36. Stegeman A. The Dental Hygienist's Guide to Nutritional Care, 4 edition / Cynthia A. Stegeman , Judi Ratliff Davis. - Elsevier Canada; 2014. - 472 p.

Електронні джерела:

1. <http://tst-nmu.org.ua>
2. <http://jada.ada.org/>
3. <http://www.joponline.org/>
4. [http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/\(ISSN\)1600-051X](http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/(ISSN)1600-051X)
5. <http://www.quintpub.com/journals/prd/#.WcqpZ9SLSt8>
6. <https://prd-en.quintessenz.de/>

РІК НАВЧАННЯ – 5. СЕМЕСТР – 9

Перелік ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ до підсумкового модульного контролю 4 з дисципліни «Терапевтична стоматологія»

1. Хвороби слизової оболонки порожнини рота. Класифікація. Роль зовнішніх і внутрішніх факторів в етіології та патогенезі.
2. Елементи ураження при захворюваннях СОПР.
3. Вплив спиртних напоїв та паління на виникнення, розвиток, перебіг захворювань слизової оболонки порожнини рота.

4. Первинні стоматити, що викликані дією механічного, хімічного та фізичного фактора. Причини, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
5. Зміни слизової оболонки порожнини рота при променевій терапії новоутворень щелепно-лицевої ділянки. Лікування, профілактика.
6. Лейкоплакія. Причини, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
7. Ураження СОПР професійного характеру. Причини, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
8. Вірусні ураження червоної кайми губ і слизової оболонки порожнини рота у дорослих. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
9. Ураження слизової оболонки порожнини рота при ВІЛ-інфекції і СНІДі. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.
10. Ураження слизової оболонки порожнини рота при грипі, інфекційному мононуклеозі, ящури. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.
11. Виразковий стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
12. Кандидоз слизової оболонки порожнини рота. Причини. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
13. Прояви сифілісу в порожнині рота. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.
14. Прояви туберкульозу в порожнині рота. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.
15. Гонорея. Етіологія, патогенез, прояви на слизовій оболонці порожнини рота. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.
16. Захворювання язика. Десквамативний та ромбоподібний глосити, Складчастий та волосатий язик. Етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, лікування.
17. Глосалгія, глосодинія. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
18. Екسفоліативний хейліт. Етіологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
19. Гландулярний хейліт. Етіологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
20. Актинічний хейліт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
21. Екзематозний хейліт. Етіологія, клініка, діагностика, лікування.
22. Передракові захворювання слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Класифікація. Клініка, діагностика, тактика лікаря-стоматолога.
23. Доброякісні новоутворення СОПР. Рак СОПР. Клініка, діагностика, тактика лікаря-стоматолога.
24. Алергічні стоматити. Діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
25. Методика постановки та оцінки алергічних проб (звичайний та ротаційний прик-тест), їх значення для діагностики медикаментозної алергії.
26. Хронічний рецидивуючий афтозний стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
27. Багатоформна ексудативна еритема. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
28. Анафілактичний шок. Діагностика. Надання невідкладної допомоги при анафілактичному шоці.
29. Набряк Квінке. Клінічні прояви. Надання невідкладної допомоги.
30. Пухирчатка. Її прояви в порожнині рота. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
31. Червоний плескатий лишай. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
32. Ураження слизової оболонки порожнини рота при патології серцево-судинної системи. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

33. Ураження слизової оболонки порожнини рота при патології травного каналу. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
34. Ураження слизової оболонки порожнини рота при патології ендокринної системи. Клініка, діагностика, лікування.
35. Ураження слизової оболонки порожнини рота при гіпо- та авітамінозах. Причини. Клінічні прояви, лікування, профілактика.
36. Ураження слизової оболонки порожнини рота при лейкозі, агранулоцитозі. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.
37. Прояви перніціозної анемії в порожнині рота. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.
38. Стоматогенна хроїтоксикація. Поняття. Теорії виникнення, патогенез, клініка, діагностика, лікування і профілактика.
39. Провести клінічне обстеження хворого з патологією слизової оболонки порожнини рота; правильно оформити історію хвороби, скласти план обстеження та лікування хворого.
40. Взяти матеріал для цитологічного і бактеріологічного досліджень.
41. Аналізувати результати цитологічного, гістологічного, бактеріологічного дослідження пацієнта, клінічного аналізу крові, сечі, біохімічного аналізу крові на вміст глюкози.
42. Виконати аплікаційне, інфільтраційне, провідникове знеболення та електрознеболення.
43. Проводити іригацію, інстиляцію та аплікацію лікарських засобів.
44. Провести клінічне обстеження хворого з патологією слизової оболонки порожнини рота; правильно оформити історію хвороби, скласти план обстеження та лікування хворого.
45. Взяти матеріал для цитологічного і бактеріологічного досліджень.
46. Аналізувати результати цитологічного, гістологічного, бактеріологічного дослідження пацієнта, клінічного аналізу крові, сечі, біохімічного аналізу крові на вміст глюкози.
47. Виконати аплікаційне, інфільтраційне, провідникове знеболення та електрознеболення.
48. Проводити іригацію, інстиляцію та аплікацію лікарських засобів.
49. Оформити звітно-облікову документацію стоматолога, аналізувати кількісні та якісні показники роботи лікаря на терапевтичному прийомі.
50. Провести клінічне обстеження хворого з патологією слизової оболонки порожнини рота; правильно оформити історію хвороби, скласти план обстеження та лікування хворого.
51. Взяти матеріал для цитологічного і бактеріологічного досліджень.
52. Аналізувати результати цитологічного, гістологічного, бактеріологічного дослідження пацієнта, клінічного аналізу крові, сечі, біохімічного аналізу крові на вміст глюкози.
53. Виконати аплікаційне, інфільтраційне, провідникове знеболення та електрознеболення.
54. Проводити іригацію, інстиляцію та аплікацію лікарських засобів.
55. Виписати рецепти медикаментозних засобів і призначити фізіотерапевтичне лікування.
56. Провести професійну гігієну порожнини рота.
57. Працювати стоматологічним обладнанням та інструментами, вміти їх стерилізувати.
58. Оформити звітно-облікову документацію стоматолога, аналізувати кількісні та якісні показники роботи лікаря на терапевтичному прийомі.
59. Провести клінічне обстеження хворого з патологією слизової оболонки порожнини рота; правильно оформити історію хвороби, скласти план обстеження та лікування хворого.
60. Визначити гігієнічні індекси порожнини рота і оцінити їх.
61. Провести додаткові методи обстеження (алергічні проби - прик-тест -звичайний та ротаційний) пацієнта та вміти їх оцінити.
62. Проводити іригацію, інстиляцію та аплікацію лікарських засобів.
63. Виписати рецепти медикаментозних засобів і призначити фізіотерапевтичне лікування.
64. Провести професійну гігієну порожнини рота.
65. Дати рекомендації щодо гігієни порожнини рота.
66. Працювати стоматологічним обладнанням та інструментами, вміти їх стерилізувати.
67. Оформити звітно-облікову документацію стоматолога, аналізувати кількісні та якісні показники роботи лікаря-стоматолога на терапевтичному прийомі.
68. Провести клінічне обстеження хворого з патологією слизової оболонки порожнини рота; правильно оформити історію хвороби, скласти план обстеження та лікування хворого.

69. Визначити і оцінити гігієнічні індекси порожнини рота і оцінити їх.
70. Взяти матеріал для цитологічного і бактеріологічного досліджень.
71. Аналізувати результати цитологічного, гістологічного, бактеріологічного дослідження пацієнта, клінічного аналізу крові, сечі, біохімічного аналізу крові на вміст глюкози.
72. Проводити іригацію, інстиляцію та аплікацію лікарських засобів.
73. Виписати рецепти медикаментозних засобів і призначити фізіотерапевтичне лікування.
74. Провести професійну гігієну порожнини рота.
75. Дати рекомендації щодо гігієни порожнини рота.

РІК НАВЧАННЯ – 5. СЕМЕСТР – 10

Перелік ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ до підсумкового модульного контролю 5 з дисципліни «Терапевтична стоматологія»

1. Класифікація некаріозних уражень зубів (В.К. Патрикєєва, МКХ-10).
2. Сучасні уявлення про етіологію, патогенез, клініку, діагностику некаріозних уражень зубів, що виникають в період формування зубних зачатків: гіпоплазія та флюороз зубів.
3. Сучасні уявлення про етіологію, патогенез, клініку, діагностику некаріозних уражень зубів, що виникають після прорізування зубів: клиноподібний дефект, ерозія твердих тканин зубів, некроз твердих тканин зубів.
4. Гіперестезія твердих тканин зуба. Клініка, діагностика, сучасні методи лікування.
5. Травми зубів: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
6. Зубний наліт. Механізм утворення, структура, фізичні властивості, хімічний склад. Мікроорганізми зубного нальоту. Методики видалення зубного нальоту.
7. Флюороз зубів. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
8. Сучасні методи відбілювання зубів.
9. Карієс: визначення поняття, показники ураження зубів карієсом, їх значення в організації стоматологічної допомоги населенню для оцінки ефективності лікування.
10. Теорія виникнення карієсу зубів Міллера. Переваги і недоліки. Внесок Д.А. Ентіна, І.Г. Лукомського у вирішення проблеми етіології та патогенезу карієсу.
11. Сучасні уявлення про етіологію і патогенез карієсу.
12. Класифікація карієсу. Диференціальна діагностика каріозних уражень зубів.
13. Сучасні методи лікування та відновлення зубів з каріозними ураженнями.
14. Профілактика карієсу: види, способи застосування. Гігієна порожнини рота. Оцінка ефективності, її роль в профілактиці та лікуванні карієсу.
15. Пульпіт. Етіологія. Роль мікрофлори і шляхи проникнення інфекції. Класифікація пульпіту. Патогенез пульпіту. Роль сенсibiliзації організму.
16. Диференціальна діагностика пульпітів. Дистрофічні зміни в пульпі при загальних захворюваннях організму.
17. Консервативний метод лікування пульпіту: суть, обґрунтування та показання до застосування, лікувальні засоби, механізм дії на пульпу, методика лікування.
18. Хірургічні методи лікування пульпіту. Знеболення. Різновиди, показання до застосування, позитивні та негативні аспекти.
19. Етіологія та патогенез періодонтиту. Класифікація періодонтиту.
20. Диференціальна діагностика періодонтитів. Рентгендіагностика. Рентгенологічна характеристика змін у періодонті.
21. Особливості та основні етапи лікування періодонтиту. Сучасні технології інструментальної та медикаментозної обробки кореневих каналів.
22. Лікування періодонтиту з важко прохідними і непрохідними кореневими каналами. Лікарські засоби та способи розширення кореневих каналів.
23. Фізичні методи в комплексному лікуванні пульпіту та періодонтиту.

24. Надання невідкладної допомоги при анафілактичному шоці, набряку Квінке, гіпертонічному кризі, непритомності та ін..
25. Класифікація захворювань пародонту (М.Ф. Данилевський, МКХ-10). Позитивні якості і недоліки.
26. Сучасні уявлення про етіологію та патогенез захворювань пародонту. Роль місцевих та загальних факторів.
27. Критерії оцінки стану пародонту. Гігієнічні та пародонтальні індекси (Федорова-Володкіної, Green-Vermillion, ПІ, РМА, КПІ, СРІТН).
28. Диференціальна діагностика захворювань тканин пародонта.
29. Місцеві втручання при лікуванні хвороб пародонта. Способи видалення зубних відкладень. Кюретаж пародонтальних кишень. Методика проведення. Застосування лікарських речовин.
30. Загальне лікування пародонтиту. Показання. Вибір лікарських препаратів.
31. Фізичні методи лікування захворювань пародонту. Показання, протипоказання, методика (бальнеотерапія, масаж, електролікування; магніто- та лазеротерапія).
32. Профілактика захворювань пародонта.
33. Хвороби слизової оболонки порожнини рота. Класифікація.
34. Інфекційні (аутоінфекційні) стоматити. Причини виникнення, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.
35. Кандидоз слизової оболонки порожнини рота. Причини. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
36. Ураження слизової оболонки порожнини рота при патології травного каналу, серцево-судинної, ендокринної, нервової систем. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
37. Ураження слизової оболонки порожнини рота при лейкозії, агранулоцитозі. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.
38. Прояви перніціозної анемії в порожнині рота. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.
39. Алергічні стоматити. Діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
40. Прояви інтоксикацій солями важких металів у порожнині рота. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
41. Глосалгія, глосодинія. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
42. Пухирчатка. Її прояви в порожнині рота. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
43. Червоний плесканий лишай. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
44. Прояви сифілісу в порожнині рота. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.
45. Прояв туберкульозу в порожнині рота. Діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
46. Первинні глосити. Гландулярний, ексфоліативний хейліти. Етіологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
47. Актинічний хейліт. Екзематозний хейліт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
48. Передракові захворювання слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
49. Десквамативний і ромбоподібний глосит. Складчастий та волосатий язик. Етіологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
50. Ураження слизової оболонки порожнини рота при ВІЛ-інфекції і СНІДі. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Перелік ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК
до підсумкового модульного контролю 5
з дисципліни «Терапевтична стоматологія»

1. Створити проект обладнання стоматологічного кабінету з дотриманням основ ергономіки в стоматології.
2. Працювати стоматологічним обладнанням та інструментами, вміти їх стерилізувати.
3. Оформити звітно-облікову документацію стоматолога, аналізувати кількісні та якісні показники роботи лікаря-стоматолога на терапевтичному прийомі.
4. Провести клінічне обстеження хворого з патологією зубів, тканин пародонту, слизової оболонки порожнини рота; правильно оформити історію хвороби, скласти план обстеження та лікування хворого.
5. Визначити гігієнічні індекси порожнини рота та оцінити їх.
6. Провести додаткові методи обстеження (ЕОД, ТЕР) пацієнта та вміти їх оцінити.
7. Вміти аналізувати рентгенограми зубів, тканин пародонту.
8. Аналізувати результати цитологічного, гістологічного, бактеріологічного дослідження пацієнта, клінічного аналізу крові та сечі, біохімічного аналізу крові та сечі.
9. Виконати аплікаційне, інфільтраційне, провідникове знеболення.
10. Провести відбілювання зубів.
11. Провести ремінералізацію твердих тканин зубів.
12. Покрити зуби лікувальними та профілактичними лаками, гелями.
13. Провести герметизацію фісур.
14. Препарувати каріозні порожнини під різні пломбувальні матеріали.
15. Проводити розкриття порожнин зубів.
16. Виконати ампутацію та екстирпацію пульпи.
17. Накладати девіталізуючі засоби при лікуванні пульпіту.
18. Лікувати запалення та ушкодження пульпи методом збереження її життєдіяльності.
19. Провести медикаментозну та інструментальну обробку кореневих каналів.
20. Виконати імпрегнацію, депофорез, запломбувати кореневі канали різними пломбувальними матеріалами та методиками.
21. Закрити перфорацію дна, стінок каріозної порожнини та порожнини зуба.
22. Накладати тимчасові пломби і герметичні пов'язки при лікуванні карієсу, пульпіту, періодонтиту.
23. Пломбувати відпрепаровані каріозні порожнини зуба різними пломбувальними матеріалами.
24. Провести шліфування та полірування пломб з усіх видів пломбувальних матеріалів.
25. Провести клінічне обстеження хворого з патологією зубів, тканин пародонту, слизової оболонки порожнини рота; правильно оформити історію хвороби, скласти план обстеження та лікування хворого.
26. Визначити гігієнічні індекси порожнини рота і оцінити їх.
27. Визначити індекси РМА, ПІ, КПІ, СРІТН, пробу Шиллера-Писарева, індекс кровоточивості та вміти їх аналізувати.
28. Провести додаткові методи обстеження пацієнта (ЕОД, ТЕР) та вміти їх оцінити.
29. Взяти матеріал для цитологічного та бактеріологічного досліджень.
30. Вміти аналізувати рентгенограми зубів, тканин пародонту.
31. Аналізувати результати цитологічного, гістологічного, бактеріологічного дослідження пацієнта, клінічного аналізу крові, сечі, біохімічного аналізу крові на вміст глюкози.
32. Виконати аплікаційне, інфільтраційне, провідникове знеболення та електрознеболення.
33. Провести видалення зубних відкладень.
34. Виконати вибіркоче зішліфовування та вирівнювання оклюзійної поверхні зубів.
35. Проводити іригацію, інстиляцію та аплікацію лікарських засобів.
36. Накладати нетвердіючі та твердіючі пов'язки при лікуванні захворювань пародонту.
37. Виконати діатермокоагуляцію при лікуванні пульпіту, періодонтиту, захворювань тканин пародонту та слизової оболонки порожнини рота.

38. Провести інтрадентальний електрофорез, вакуум-масаж.
39. Виконати розтин пародонтального абсцесу.
40. Провести кюретаж пародонтальних кишень.
41. Надати невідкладну допомогу хворому при непритомності, колапсі, шоку.
42. Надати невідкладну допомогу хворому при набряку Квінке, анафілактичному шоці.
43. Вміти провести штучне дихання та непрямий масаж серця.
44. Виписати рецепти медикаментозних засобів та призначити фізіотерапевтичне лікування.
45. Провести професійну гігієну порожнини рота.
46. Дати рекомендації щодо гігієни порожнини рота.
47. Володіти формами та методами санітарно-просвітницької роботи.

ПЕРЕЛІК КОНТРОЛЬНИХ ЗАПИТАНЬ

ДО ПРАКТИЧНО-ОРІЄНТОВНОГО ДЕРЖАВНОГО ІСПИТУ

1. Терапевтична стоматологія, її завдання. Історія розвитку терапевтичної стоматології.
2. Внесок вчених-стоматологів України в розвиток терапевтичної стоматології (Є.М. Гофунг, І.А. Бетельман, І.О. Новік, М.Ф. Данилевський, П.Т. Максименко, І.С. Мащенко та ін.).
3. Права та обов'язки лікаря-стоматолога.
4. Організація стоматологічної допомоги в Україні.
5. Організація роботи лікаря-стоматолога на терапевтичному прийомі. Облікова та звітна документація. Оцінка кількісних та якісних показників роботи лікаря-стоматолога на терапевтичному прийомі.
6. Організація та обсяг терапевтичної стоматологічної допомоги міському та сільському населенню України.
7. Організація і типове оснащення стоматологічного кабінету.
8. Організація, оснащення та завдання пародонтологічного кабінету. Оцінка ефективності роботи.
9. Стоматологічний інструментарій, що використовується в терапевтичній стоматології. Догляд та способи стерилізації.
10. Організація та проведення профілактики захворювань зубів, пародонта та слизової оболонки порожнини рота.
11. Епідеміологічні методи обстеження стоматологічного статусу населення та їх значення для практики охорони здоров'я. Показники стоматологічної захворюваності населення (поширеність, інтенсивність, приріст інтенсивності). Методи визначення.
12. Загальні принципи організації і проведення диспансеризації хворих з патологією зубів, пародонта та слизової оболонки порожнини рота. Документація. Оцінка ефективності.
13. Санітарна освіта населення та її роль у комплексній програмі профілактики стоматологічних захворювань.
14. Гігієна порожнини рота та її значення в комплексній профілактиці стоматологічних захворювань. Оцінка ефективності проведення.
15. Функціональні методи діагностики та їх застосування в терапевтичній стоматології.
16. Медична етика і деонтологія. Їх значення для практики терапевта-стоматолога.
17. Розвиток зуба. Морфогенез тканин зуба та періодонта.
18. Клініко-анатомічна характеристика молярів, премолярів, різців та іклів.
19. Будова емалі. Хімічний склад. Фізичні властивості, функції. Обмін речовин в емалі. Шляхи надходження речовин до емалі. Проникність емалі. Механізм проникності. Мінералізація емалі, вплив різних факторів, значення слини. Розчинність емалі. Вплив ендогенних та екзогенних факторів. Методи визначення. Їх клінічне значення.
20. Будова дентину. Хімічний склад, фізичні властивості, вікові зміни.
21. Пульпа зуба. Гістологія, функції. Зміни в пульпі при карієсі, пародонтиті, пародонтозі, загальних захворюваннях організму. Їх значення для клініки.
22. Періодонт. Будова, функції. Вікові особливості будови та функції періодонта.
23. Пародонт. Визначення поняття. Анатомія, гістологія, фізіологія тканин пародонта.

24. Анатомо-гістологічні та фізіологічні особливості червоної кайми губ та слизової оболонки порожнини рота.
25. Слина. Склад, властивості. Фізіологічна роль слини. Мінералізуюча, захисна та очисна функції. Значення для тканин зуба в нормі та при патології.
26. Поверхневі утворення на зубах (кутикула, пелікула). Механізми утворення. Структура. Функціональне значення.
27. Зубний наліт. Механізм утворення. Структура.
28. Використання рентгенологічного методу для діагностики карієсу, пульпіту, періодонтиту та захворювань пародонта.
29. Фізичні методи в діагностиці та комплексному лікуванні некаріозних уражень зубів, карієсу та його ускладнень, захворювань пародонта та слизової оболонки порожнини рота.
30. Методи та засоби знеболення в клініці терапевтичної стоматології.
31. Некаріозні ураження зубів, що розвиваються після їх прорізування. Класифікація, причини розвитку, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
32. Гіперестезія твердих тканин зуба. Клініка, діагностика, лікування.
33. Флюороз зубів. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика. Внесок співробітників кафедри в розробку питання.
34. Сучасні методи відбілювання зубів.
35. Профілактика флюорозу зубів. Муніципальні (регіональні) та індивідуальні засоби профілактики. Оцінка ефективності. Планова профілактична санація порожнини рота.
36. Карієс зуба. Поширення карієсу в країнах світу, вплив факторів навколишнього середовища на поширення карієсу. Інтенсивність карієсу.
37. Морфологічні зміни тканин зуба на різних стадіях каріозного процесу за даними променевої, електронної та поляризаційної мікроскопії.
38. Теорія виникнення карієсу зубів Міллера. Переваги та недоліки. Сучасне читання.
39. Сучасне уявлення про етіологію та патогенез карієсу зубів. Внесок вчених в розробку питання (Д.А. Ентін, І.А. Бегельман, А.І. Рибаків, Є.В. Боровський, П.А. Леус, В.Р. Окушко, Г.М. Пахомов, В.К. Леонтьєв та ін.). Роль мікроорганізмів, вуглеводів та резистентності твердих тканин зуба у виникненні карієсу. Роль слини в розвитку карієсу.
40. Карієс на стадії плями. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
41. Поверхневий карієс. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
42. Середній карієс. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
43. Глибокий карієс. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
44. Множинний карієс. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
45. Профілактика карієсу зубів.
46. Пульпіт. Етіологія, патогенез, патологічна анатомія, класифікації.
47. Гіперемія пульпи, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
48. Гострий частковий (обмежений) пульпіт. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
49. Гострий загальний (дифузний) пульпіт. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
50. Гострий гнійний пульпіт. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
51. Гострий травматичний пульпіт. Причини. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування. Вибір методу лікування.
52. Хронічний простий пульпіт. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
53. Хронічний гангренозний пульпіт. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
54. Хронічний гіпертрофічний пульпіт. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
55. Конкрементозний пульпіт. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
56. Загострення хронічного пульпіту. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

57. Метод збереження пульпи при лікуванні пульпіту. Суть, обґрунтування. Показання, методика проведення. Лікарські речовини. Ускладнення. Внесок співробітників профільних кафедр України в розробку проблеми.
58. Сучасні методи консервативного лікування пульпіту. застосування гідроокису кальцію.
59. Вітальний ампутаційний метод лікування пульпіту. Суть, обґрунтування, методика проведення. Лікарські речовини, що використовуються при ампутації. Ускладнення.
60. Комбінований метод лікування пульпіту. Показання. Методика проведення. Особливості застосування лікарських речовин. Ускладнення.
61. Односеансний метод лікування незворотніх форм пульпіту. Показання. Техніка проведення. Ускладнення.
62. Ампутація пульпи. Показання. Методика. Лікарські речовини, що застосовуються при ампутації. Ускладнення.
63. Екстирпація пульпи. Показання. Методика. Лікарські речовини, що застосовуються при екстирпації. Ускладнення.
64. Обґрунтування вибору методу лікування пульпіту залежно від форми, перебігу та загального стану організму.
65. Етіологія, патогенез гострого та хронічного періодонтиту. Класифікація періодонтитів І.Г. Лукомського. Позитивні сторони та недоліки.
66. Патологічна анатомія гострих та хронічних періодонтитів. Рентгенологічна оцінка хронічних форм періодонтиту.
67. Гострий серозний періодонтит. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
68. Гострий гнійний періодонтит. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
69. Хронічний фіброзний періодонтит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
70. Хронічний грануляційний періодонтит. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
71. Хронічний гранульоматозний періодонтит. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
72. Загострення хронічного періодонтиту. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
73. Сучасний ендодонтичний інструментарій для очищення, розширення, формування та пломбування кореневих каналів. Стандарти ISO. Методика використання.
74. Медико-інструментальна обробка кореневих каналів. “Step-back” та “Crown-down” технологія.
75. Способи пломбування кореневих каналів: метод центрального штифта або одного конуса, холодної латеральної конденсації гутаперчі, використання системи “Термафіл”. Помилки та ускладнення.
76. Силери: групи, властивості, показання до застосування, методики пломбування.
77. Філери: срібні, титанові, пластмасові, гутаперчеві штифти, амальгама. Стандарти. Показання до застосування.
78. Ускладнення при лікуванні періодонтиту. Причини. Методи лікування та профілактики.
79. Фізичні методи лікування пульпіту та періодонтиту. Показання, протипоказання. Методика проведення.
80. Діатермокоагуляція. Показання. Методика проведення. Ускладнення.
81. Класифікація пломбувальних матеріалів. Загальні вимоги до них. Коротка характеристика, позитивні та негативні сторони.
82. Матеріали для тимчасових пломб та герметичних пов'язок. Фізико-хімічні властивості. Технологія приготування. Показання до використання.
83. Цементи. Хімічний склад. Фізичні властивості, показання до використання. Особливості підготовки та методика пломбування. Склоіномерні пломбувальні матеріали: види, властивості, показання до застосування, техніка пломбування.

84. Етапи та особливості препарування каріозних порожнин I-V класів залежно від типу пломбувального матеріалу.
85. Амальгама. Склад, властивості, показання до використання, методика пломбування.
86. Композитні пломбувальні матеріали хімічного та світлового затвердіння. Види, склад і властивості, показання до застосування. Методика пломбування. Помилки та ускладнення в роботі з композитними матеріалами.
87. Класифікація захворювань пародонту (М.Ф. Данилевський, І.С. Мащенко, МКХ-10). Позитивні якості і недоліки.
88. Поширення захворювань пародонту серед різних груп населення. Визначення інтенсивності ураження пародонту за Расселем (PI), KPI, індексом BOOZ.
89. Патогенетичний зв'язок захворювань пародонта з патологією нервової, серцево-судинної, ендокринної та імунної систем.
90. Сучасна уява про етіологію та патогенез захворювань пародонта. Роль місцевих та загальних факторів.
91. Критерії оцінки стану тканин пародонта. Гігієнічні та пародонтальні індекси (Федорова-Володкіної, Грін-Вермільона, PI, PMA, KPI, CRITN).
92. Зубний наліт. Причини. Зубний камінь. Механізм утворення. Вплив на тканини пародонта.
93. Основні та допоміжні методи діагностики захворювань пародонта.
94. Папіліт. Різновиди. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
95. Катаральний гінгівіт. Етіологія, патогенез. клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
96. Гіпертрофічний гінгівіт. Етіологія, патогенез. клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
97. Виразково-некротичний гінгівіт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
98. Лікарські засоби та їх застосування для лікування гінгівіту.
99. Пародонтит. Клініка, діагностика, лікування.
100. Кюретаж пародонтальних кишень. Різновиди. Методика проведення. Застосування лікарських речовин.
101. Пародонтоз. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.
102. Загальне лікування пародонтиту. Показання. Вибір лікарських препаратів.
103. Фізичні методи лікування захворювань пародонта. Показання, протипоказання, методика (бальнеотерапія, масаж, електролікування; магніто- та лазеротерапія).
104. Профілактика захворювань пародонта.
105. Хвороби слизової оболонки порожнини рота. Класифікація. Роль зовнішніх і внутрішніх факторів в етіології та патогенезі.
106. Вплив спиртних напоїв та паління на виникнення, розвиток, перебіг захворювань слизової оболонки порожнини рота.
107. Первинні стоматити, викликані внаслідок дії механічної, хімічної та фізичної травми. Причини, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
108. Зміни слизової оболонки порожнини рота при променевої терапії новоутворень щелепно-лицевої ділянки. Лікування, профілактика.
109. Катаральний стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
110. Герпетичні ураження червоної кайми губ і слизової оболонки порожнини рота у дорослих. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
111. Гострий афтозний стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика. Внесок співробітників кафедри в розробку проблеми.
112. Аутоінфекційний виразковий стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика. Значення праць співробітників кафедри у вивченні патології.

113. Ураження слизової оболонки порожнини рота при патології серцево-судинної системи. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
114. Хронічний рецидивуючий афтозний стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
115. Ураження слизової оболонки порожнини рота при гіпо- та авітамінозах. Причини. Клінічні прояви, лікування, профілактика.
116. Ураження слизової оболонки порожнини рота при лейкозі, агранулоцитозі. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.
117. Прояви перніціозної анемії в порожнині рота. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.
118. Алергічні стоматити. Діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
119. Методика постановки та оцінки алергічних проб. Їх значення для діагностики медикаментозної алергії.
120. Кандидоз слизової оболонки порожнини рота. Причини. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
121. Прояви інтоксикації солями важких металів у порожнині рота. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
122. Глосалгія, глосодія. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
123. Ураження слизової оболонки порожнини рота при патології травного каналу. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
124. Багатоформна ексудативна еритема. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
125. Пухирчатка. Її прояви в порожнині рота. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
126. Червоний плесканий лишай. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
127. Червоний вовчак. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
128. Прояви сифілісу в порожнині рота. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.
129. Прояви туберкульозу в порожнині рота. Діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
130. Екسفоліативний хейліт. Етіологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
131. Гландулярний хейліт. Етіологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
132. Актинічний хейліт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
133. Екзематозний хейліт. Етіологія, клініка, діагностика, лікування.
134. Передракові захворювання слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
135. Абразивний преанцерозний хейліт Манганотті. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
136. Лейкоплакія. Етіологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
137. Десквамативний і ромбоподібний глосит. Етіологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
138. Ураження слизової оболонки порожнини рота при ВІЛ-інфекції і СНІДі. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.
139. Хроніоінтоксикація. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
140. Перша медична допомога хворим на гострий пульпіт, періодонтит, пародонтит.
141. Надання невідкладної допомоги при анафілактичному шоці, набряку Квінке.

ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК,

ЯКИМИ ПОВИННІ ВОЛОДІТИ СТУДЕНТИ-ВИПУСКНИКИ З ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ, ЗГІДНО ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ

1. Створити проект організації стоматологічного кабінету з дотриманням основ ергономіки в стоматології.
2. Працювати стоматологічним обладнанням та інструментами, вміти їх стерилізувати.
3. Оформити звітно-облікову документацію стоматолога, аналізувати кількісні та якісні показники роботи лікаря на терапевтичному прийомі.
4. Провести клінічне обстеження хворого з патологією зубів, тканин пародонту, слизової оболонки порожнини рота; правильно оформити історію хвороби, скласти план обстеження та лікування хворого.
5. Визначити гігієнічні індекси порожнини рота і оцінити їх.
6. Визначити індекси РМА, ПІ, КПІ, СРІТН, пробу Шиллера-Писарева, індекс кровоточивості та вміти їх аналізувати.
7. Провести такі додаткові методи обстеження пацієнта та вміти їх оцінити (ЕОД; ТЕР).
8. Взяти матеріал для цитологічного та бактеріологічного досліджень.
9. Вміти аналізувати рентгенограми зубів, тканин пародонту.
10. Аналізувати результати цитологічного, гістологічного, бактеріологічного дослідження пацієнта, клінічного аналізу крові, сечі, біохімічного аналізу крові на вміст глюкози.
11. Виконати аплікаційне, інфільтраційне, провідникове знеболення та електрознеболення.
12. Провести вибілювання зубів.
13. Провести ремінералізацію твердих тканин зубів.
14. Покрити зуби лікувальними та профілактичними лаками, гелями.
15. Провести герметизацію фісур.
16. Препарувати каріозні порожнини.
17. Проводити розкриття порожнин зубів всіх груп.
18. Виконати ампутацію та екстирпацію пульпи.
19. Накладати девіталізуючі засоби при лікуванні пульпіту.
20. Лікувати запалення та ушкодження пульпи методом збереження її життєдіяльності.
21. Провести медикаментну та інструментальну обробку кореневих каналів.
22. Виконати імпрегнацію, депофорез, запломбувати кореневі канали різними пломбувальними матеріалами та методиками.
23. Закрити перфорацію дна, стінок каріозної порожнини та порожнини зуба.
24. Накладати тимчасові пломби та герметичні пов'язки при лікуванні карієсу, пульпіту, періодонтиту.
25. Пломбувати відпрепаровані порожнини цементами, амальгамами, композиційними матеріалами.
26. Провести шліфування та полірування пломб з усіх видів пломбувальних матеріалів.
27. Провести видалення зубних відкладень.
28. Виконати вибіркоче пришліфовування та вирівнювання оклюзійної поверхні зубів.
29. Проводити іригацію, інстиляцію та аплікацію лікарських засобів.
30. Накладати лікувальні нетвердіючі та твердіючі пов'язки при терапії захворювань пародонту.
31. Виконати діатермокоагуляцію при лікуванні пульпіту, періодонтиту, захворювань пародонту та слизової оболонки порожнини рота.
32. Виконати розтин пародонтального абсцесу.
33. Виконати кюретаж пародонтальних кишень.
34. Надати допомогу хворому при непритомності, колапсі, шоку.
35. Надати допомогу хворому при набряку Квінке, анафілактичному шоці.
36. Вміти провести штучне дихання та непрямий масаж серця.
37. Виписати рецепти медикаментів та призначити фізіотерапевтичне лікування.
38. Провести професійну гігієну порожнини рота.

39. Дати рекомендації щодо гігієни порожнини рота.
40. Володіти формами та методами санітарно-просвітницької роботи.
41. Виконувати необхідний обсяг терапевтичної допомоги військовослужбовцям в мирний час та на етапах евакуації у військовий час.

ОСНОВНА

1. Антоненко М.Ю. Захворювання слизової оболонки порожнини рота від теорії до практики. Довідник лікаря-стоматолога. / М.Ю. Антоненко, А.В. Борисенко, О.Ф. Несин, Ж.І. Рахній, Л.Ф. Сідельнікова. - К.: ТОВ «Бібліотека «Здоров'я України», 2013. – 648 с.
2. Борисенко А.В. Стоматологічні захворювання: терапевтична стоматологія: Підручник для мед. ВНЗ I—III р.а. / А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко, Л.В. Линовицька. – К.: ВСИ «Медицина», 2017. – 664 с.
3. Данилевский Н.Ф. Терапевтическая стоматология: учебник: В 4 т. – Т.4. Заболевания слизистой оболочки полости рта. / Н.Ф. Данилевский, А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко, Л.Ф. Сидельникова, А.Ф. Несин, Ж.И. Рахний. - К.: Медицина, 2012. – 632 с.
4. Коваль Н.И. Заболевания губ. Клиническая картина. Диагностика. Диф.диагностика. Лечение. Профилактика. / Н.И. Коваль, А.Ф. Несин, Е.А. Коваль.- К.: Медицина, 2013. – 344с.
5. Біденко Н.В. Алгоритми виконання стоматологічних і медичних маніпуляцій для підготовки до Державної атестації студентів 5 курсу за спеціальністю «Стоматологія». / Н.В. Біденко, А.В. Борисенко, О.В. Васильчук, Н.І. Григ, И.Г. Дикова, Ю.Г. Коленко и др.– К.: Книга-плюс, 2017. – 408 с.

ДОДАТКОВА

1. Алимова М.Я. Стоматология. Международная классификация болезней / М.Я. Алимова, Л.Н. Максимовская, Л.С. Персин, О.О. Янушевич. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 204
2. Барер Г.М. Терапевтическая стоматология. Учебник в 3-х частях. Часть 3. Заболевания слизистой оболочки полости рта / Под ред. Г.М. Барера. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015. - 256 с.
3. Бичун А.Б., Васильев А.В., Михайлов В.В. Неотложные состояния в стоматологии. / А.Б. Бичун, А.В. Васильев, В.В. Михайлов.- М.: ГЭОТАР-Медиа, 2016. – 320 с.
4. Вавилова Т.П. Слюна. Аналитические возможности и перспективы / Т.П. Вавилова, О.О. Янушевич, И.Г. Островская. - М.: БИНОМ, 2014. - 312 с. Данилевський М.Ф. Терапевтична стоматологія: Підручник: В 4 т. – Т.4 Захворювання слизової оболонки порожнини рота / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко, Л.Ф. Сідельнікова, О.Ф. Несін, Ж.І. Рахній. – К.: Медицина, 2010. – 640 с.
5. Данилова Л.А. Биохимия полости рта. Учебное пособие / Л.А. Данилова, Н.А. Чайка. - С.-П.: СпецЛит, 2016. - 99 с.
6. Иорданишвили А.К. Парестезия слизистой оболочки полости рта. Учебное пособие / А.К. Иорданишвили. - С.-П.: Человек, 2017. - 56 с.
7. Крихели Н.И. - Заболевания губ: учебное пособие. / Н.И. Крихели. - М.: Практическая медицина, 2016. - 112 с.
8. Кузнецов С.Л. - Гистология органов полости рта: учебное пособие для студентов. / С. Л. Кузнецов, В. И. Торбек, В. Г. Деревянко. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2012. – 136 с.
9. Коен М. Междисциплинарное планирование стоматологического лечения. Принципы, цели, практическое применение. Иллюстрированные лекции. / Под. ред. Майкл Коэн. – М.: Азбука, 2012. – 329 с.
10. Лукиных Л.М. Предраковые заболевания слизистой оболочки рта и красной каймы губ / Л.М. Лукиных, М.Л. Жданова, Н.В. Тиунова. - Н.-Н.: Издатель Нижегородская государственная медицинская академия (НижГМА), 2016. - 92 с.
11. Лукиных Л.М. Физиотерапия в практике терапевтической стоматологии. Учебно-методическое пособие / Л.М. Лукиных, О.А. Успенская, Е.А. Шевченко. - Н.-Н.: Издатель Нижегородская государственная медицинская академия (НижГМА), 2015. - 52 с.

12. Орехова Л.Ю. Заболевания слизистой оболочки полости рта / Под ред. Л.Ю. Ореховой. - С.-П.: Человек, 2016. - 210 с.
13. Царев В.Н. Микробиология, вирусология и иммунология полости рта. Учебник / Под ред. В.Н. Царева. - М.: Издатель ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 576 с.
14. Цепов Л.М. 555 заболеваний слизистой оболочки рта, языка и губ / Л.М. Цепов, Е.Л. Цепова, А.Л. Цепов. - М.: МЕДпресс-информ, 2015. - 224 с.
15. Протоколи надання медичної допомоги за спеціальностями „ортопедична стоматологія”, „терапевтична стоматологія”, „хірургічна стоматологія”, „ортодонція”, „дитяча терапевтична стоматологія”, „дитяча хірургічна стоматологія”: Нормативне виробничо-практичне видання. – К.: МНІАЦ медичної статистики; МВЦ „Медінформ”, 2007. – 236 с.
16. Neville B. Oral and Maxillofacial Pathology, 4 edition / Brad W. Neville, Douglas D. Damm. - Elsevier Canada; 2015. - 928 p.
17. Robbins W. Global Diagnosis: A New Vision of Dental Diagnosis and Treatment Planning / J. William Robbins. - Quintessence Publishing Co, Inc, 2017. - 244 p.
18. Wynn Drug Information Handbook for Dentistry, 21 edition / Wynn. - Lexi-Comp, Inc., 2015. – p.

Електронні джерела:

1. <http://tst-nmu.org.ua>
2. [http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/\(ISSN\)1600-0714](http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/(ISSN)1600-0714)
3. <http://library.gov.ua/en/>
4. <http://www.nbuiv.gov.ua/>
5. <http://ek.library.nmu.ua>
6. <http://medstandart.net/browse/1615>
7. <http://www.med-edu.ru/stomat>
8. <https://www.omicsonline.org/journal-dental-pathology-medicine.php>
9. <https://www.omicsonline.org/scholarly/oral-pathology-and-microbiology-journals-articles-ppts-list.php>
10. <http://www.jomfp.in/>

Обговорено та рекомендовано

на засіданні кафедри терапевтичної стоматології

Протокол №14 від 17 березня 2020 року

Завідувач кафедр

терапевтичної стоматології, професор

А.В. Борисенко